

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **D.F.**

ukaranego z art. 119 § 1 k.w.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 1 kwietnia 2026 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść ukaranego
od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Oświęcimiu
z dnia 27 stycznia 2025 r., sygn. akt II W 40/25,

**1. uchyla zaskarżony wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w
Oświęcimiu i postępowanie o wykroczenie – na podstawie art. 5 §
1 pkt 8 k.p.w. – umarza;**

2. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania.

[WB]

UZASADNIENIE

Komendant Powiatowy Policji w O. we wniosku o ukaranie z dnia 19 grudnia 2024 r. (wpływ do sądu w dniu 13 stycznia 2025 r.), zarzucił D. F. popełnienie wykroczenia polegającego na tym, że „w dniu 28 października 2024 r. około godziny 20:20 w O. na ul. [...] w sklepie „B.” dokonał kradzieży alkoholu o wartości 53,99 zł, działając na szkodę w/wym. sklepu”, tj. czynu z art. 119 § 1 k.w.

Zarządzeniem z dnia 27 stycznia 2025 r. Sąd Rejonowy w Oświęcimiu na podstawie art. 59 § 2 k.p.w. wszczął postępowanie o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. przeciwko D. F., a następnie w tym samym dniu wydał wyrok nakazowy, w sprawie o sygn. akt II W 40/25, na mocy którego:

- I. obwinionego D. F. uznał za winnego zarzucanego mu czynu, stanowiącego wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i za to, na mocy art. 119 § 1 k.w., wymierzył obwinionemu karę 1 miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin;
- II. na podstawie art. 119 k.p.w. zw. z art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, zwolnił obwinionego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym od opłaty.

Orzeczenie nie zostało zaskarżone przez żadną z uprawnionych stron i uprawomocniło się w dniu w dniu 26 lutego 2025 r.

Od powyższego wyroku kasację wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w Oświęcimiu w całości na korzyść obwinionego D. F. zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., poprzez wszczęcie w dniu 27 stycznia 2025 roku i prowadzenie wobec D. F. postępowania o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., polegającego na dokonaniu w dniu 28 października 2024 roku około godziny 20:20 w O. w sklepie „B.” przy ul. [...] kradzieży alkoholu o wartości 53,99 zł, zakończonego wydaniem w dniu 27 stycznia 2025 roku wyroku nakazowego, prawomocnego od dnia 26 lutego 2025 roku, podczas gdy postępowanie co do tego samego czynu obwinionego zostało już wcześniej wszczęte w dniu 13 grudnia 2024 roku i zakończone zostało wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 13 grudnia 2024 roku, sygn. akt II W 1055/24, prawomocnym od dnia 7 lutego 2025 roku, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, przewidzianą w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w.”.

W oparciu o ten zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i umorzenie postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 27 stycznia 2025 r., sygn. akt II W 40/25, zapadł z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisu prawa procesowego wskazanego w zarzucie kasacji.

Zgodnie z treścią art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, jeżeli postępowanie co do tego samego czynu obwinionego zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się.

W sprawie zaskarżonej kasacją wystąpiła negatywna przesłanka procesowa w postaci zawisłości sprawy (*lis pendens*).

Z analizy akt tej sprawy wynika – jak trafnie zauważył skarżący – że w dniu 27 stycznia 2025 r. Sąd Rejonowy w Oświęcimiu wszczął postępowanie o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., opisane we wniosku o ukaranie z dnia 19 grudnia 2024 r., który wpłynął do tego Sądu w dniu 13 stycznia 2025 r., przedmiotem którego był zarzucony D. F. czyn polegający na tym, że „w dniu 28 października 2024 r. około godziny 20:20 w O. na ul. [...] w sklepie „B.” dokonał kradzieży alkoholu w wartości 53,99 zł, działając na szkodę w/wym. sklepu” i taki też czyn – został mu przypisany w zaskarżonym wyroku nakazowym.

Tymczasem zarządzeniem z dnia 13 grudnia 2024 r., w sprawie o sygn. akt II W 1055/24, Sąd Rejonowy w Oświęcimiu na podstawie art. 59 § 2 k.p.w. wszczął postępowanie o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. przeciwko D. F. ww związku ze skierowaniem przez Komendanta Powiatowego Policji w O. wniosku o ukaranie z dnia 2 grudnia 2024 r. (wpływ do Sądu Rejonowego w dniu 12 grudnia 2024 r.), w którym zarzucono D. F. popełnienie wykroczenia polegającego na tym, że „w dniu 28 października 2024 roku, około godziny 20:20 w O. na ul. [...] na terenie sklepu „B.” dokonał kradzieży alkoholu o wartości 53,99 zł, na szkodę J. Spółka Akcyjna”, tj. czynu z art. 119 § 1 k.w.

Postępowanie to zakończyło się wydaniem przez Sąd Rejonowy w Oświęcimiu w dniu 13 grudnia 2024 r. w sprawie o sygn. akt II W 1055/24 wyroku

nakazowego, na podstawie którego obwiniony D. F. został uznany za winnego, tego, że „w dniu 28 października 2024 r., około godziny 20:20 na terenie sklepu „B.” w O., woj. [...] przy ul. [...] dokonał kradzieży alkoholu o wartości 53,99 zł, na szkodę J. Spółka Akcyjna S.A.”, czym zrealizował ustawowe znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. Za przypisany czyn Sąd wymierzył D. F., na mocy art. 119 § 1 k.w., karę 1 miesiąca ograniczenia wolności, zobowiązując go w trybie art. 24 § 1 k.w. do wykonywania nieodpłatnej, kontrowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin.

Wobec niewniesienia sprzeciwu przez żadną ze stron powyższy wyrok nakazowy uprawomocnił się w dniu 7 lutego 2025 roku.

Nie ulega wątpliwości, że powyższy wyrok – pomimo pewnych odmienności redakcyjnych, dotyczył w całości tożsamego podmiotowo i przedmiotowo zachowania, o którym ponownie rozstrzygał Sąd Rejonowy w Oświęcimiu w sprawie o sygn. II W 40/25. Przedmiotem oceny obu sądów było popełnione przez D. F. w tym samym czasie i miejscu, tj. w dniu 28 października 2024 r. w sklepie „B.” przy ul. [...] w O. wykroczenie, polegające na dokonaniu kradzieży alkoholu o wartości 53,99 zł. Na to, że przedmiotem postępowania jest „ten sam czyn” w rozumieniu art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w. wskazują nie tylko zgodność czasu i miejsca zdarzenia, przedmiot ochrony i znamion związanych z czynnością wykonawczą, ale także fakt, że podstawą podjęcia czynności wyjaśniających była w obu sprawach ta sama notatka urzędowa funkcjonariusza policji z dnia 28 października 2024 r.

Jako pierwsze zostało wszczęte postępowanie o popełnione przez D. F. w dniu 28 października 2024 r. wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., polegające na dokonaniu na terenie sklepu „B.” w O. przy ul. [...] kradzieży alkoholu o wartości 53.99 zł, przez Sąd Rejonowy w Oświęcimiu w sprawie o sygn. akt II W 1055/24, poprzez wydanie w dniu 13 grudnia 2024 r. stosownego zarządzenia.

Stanowiło to zatem przeszkodę do wszczęcia drugiego postępowania o ten sam czyn, w postaci zawisłości sprawy.

Regułę tę wyrażoną w art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w. Sąd Rejonowy w Oświęcimiu w dniu 27 stycznia 2025 r. sposób rażąco naruszył, wszczynając postępowanie o wykroczenie w sprawie o sygn. II W 40/25 i następnie prowadząc je co do tego samego czynu tej samej osoby.

Jednocześnie Sądem, który jako pierwszy rozstrzygał o odpowiedzialności za powyższe wykroczenie był Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, wydając w dniu 13 grudnia 2024 r. wyrok nakazowy w sprawie o sygn. II W 1055/24. Wprawdzie w dacie orzekania Sądu Rejonowego w sprawie o sygn. II W 40/25 w dniu 27 stycznia 2025 r., wydany jako pierwszy wyrok nakazowy nie był jeszcze prawomocny, bowiem uprawomocnił się on dopiero w dniu 7 lutego 2025 r., jednakże aktualnie w obrocie prawnym funkcjonują dwa prawomocne wyroki rozstrzygające o odpowiedzialności D. F. za to samo wykroczenie.

Powyższe rażące naruszenie prawa przez Sąd Rejonowy w Oświęcimiu stanowiło zatem bezwzględłą przyczynę uchylenia orzeczenia, przewidzianą w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. Zasadne też został w kasacji określony jej kierunek (na korzyść), ponieważ w sprawie wszczętej wcześniej orzeczono karę miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin, podczas gdy w sprawie wszczętej z naruszeniem zasady *lis pendens* czas tej pracy określono na 30 godzin.

Mając na uwadze powyższe rozważania należało zatem uchylić zaskarżony wyrok w całości i postępowanie w tym zakresie – na podstawie art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w. – umorzyć

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w pkt. 1 wyroku, obciążając Skarb Państwa kosztami postępowania o wykroczenie (art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w.).

[J.J.]

[r.g.]